Lietas Nr. C07094615

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2016.gada 8.februārī

Aizkraukles rajona tiesa

tiesnese I.Zālīte,

rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

/datums//pers. A/ (turpmāk – prasītāja) cēlusi Aizkraukles rajona tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājai ar atbildētāju ir kopīgi bērni – /pers. D/ un /pers. E/. Atbildētājs uzturlīdzekļus sniedz neregulāri un nepietiekamā apmērā.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja bērnu uzturam 108 EUR mēnesī katram bērnam, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177., 179.pantu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja nevēlas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Rakstveida paskaidrojumi par celto prasību no atbildētāja tiesā nav saņemti.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa noteic, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskata par nepieciešamu iztiesāt lietu tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

No lietas materiāliem redzams, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu /datums/ prasītājai un atbildētājai ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim *(lietas 12.-13.lapa)*.

Ar Aizkraukles rajona tiesas tiesneses I.Zālītes /datums/lēmumu civillietas izskatīšana noteikta rakstveida procesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu /datums/pusēm ir paziņots par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā *(lietas 14.lapa)*.

MOTĪVU DAĻA

Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos materiālus, tiesa atzīst, ka /pers. A/ prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Saskaņā ar panta ceturto daļu bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Civillikuma 179.pants paredz vecāku pienākumu samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. Atbilstoši minētā likuma 24.panta pirmajai un otrajai daļai vecāku pienākums atbilstoši Civillikuma noteikumiem ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Vecāku pienākums ir sagatavot bērnu patstāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes.

Arī 1989.gada 20.novembra Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta 2.punkts noteic, ka galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu gulstas uz vecākiem (..).

No minētajām likumu normām izriet, ka bērna vecākiem ir jāspēj nodrošināt vismaz elementārās bērna vajadzības. Vecāku pienākums apgādāt nepilngadīgu bērnu ir absolūts, un bērnam ir jānodrošina iespēja izglītoties, saņemt pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi, mājokli, attīstīt savas fiziskās un

intelektuālās spējas atbilstoši vecumam un interesēm.

Ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecības kopiju pierādīts, ka /datums/dzimušās /pers. D/ un /datums/dzimušās /pers. E/ vecāki ir atbildētājs - /pers. B/ un prasītāja - /pers. A/ *(lietas 7.-8. lapa)*.

Ja vecāki dzīvo šķirti, tad saskaņā ar Civillikuma 178.pantu vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

No prasības pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem secināms, ka bērnu aprūpi veic prasītāja *(lietas 5-6., 10.lapa)*. Atbildētājs minēto faktu Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējis.

Tādējādi tiesai nav šaubu, ka bērnu aprūpi un uzraudzību īsteno prasītāja. Līdz ar to, ņemot vērā Civillikuma 179.pantā nostiprināto absolūto vecāka pienākumu uzturēt bērnu, nevar būt strīds par atbildētāja pienākumu maksāt prasītājai uzturlīdzekļus meitas uzturam.

Atbilstoši Civillikuma 179.panta piektajai daļai minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" paredz minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt savam bērnam, proti, no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", kas noteic, ka valstī noteiktā minimālā darba alga no 2015.gada 1.janvāra ir 360 EUR. Savukārt saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu", kas stājās spēkā 2016.gada 1.janvārī, 2.punktu minimālā mēneša darba alga noteikta 370 EUR.

Tā kā prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa nevērtē atbildētāja spējas un finansiālās iespējas tos samaksāt. Tiesa atzīst, ka pienākums maksāt uzturlīdzekļus valstī noteiktajā minimālajā apmērā ir absolūts un nav saistīts ar atbildētāja mantisko stāvokli vai vēlmi apstrīdēt prasīto uzturlīdzekļu apmēru.

Tiesa atzīst, ka no atbildētāja piedzenami uzturlīdzekļi prasītājas labā bērna /pers. D/ uzturam 108 EUR mēnesī, sākot no 2015.gada 28.decembra līdz 2015.gada 31.decembrim; no 2016.gada 1.janvāra līdz bērna pilngadībai – 111 EUR, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; bērna /pers. E/ uzturam 108 EUR mēnesī, sākot no 2015.gada 28.decembra līdz 2015.gada 31.decembrim; no 2016.gada 1.janvāra - 111 EUR, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadībai.

Prasītāja prasības pieteikumā norādījusi, ka lūdz piedzīt uzturlīdzekļus no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā. Civilprocesa likuma 1.pants noteic, ka katrai fiziskai un juridiskai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Konkrētajā gadījumā prasītāja ir vērsusies savu aizskarto tiesību aizsardzībai tiesā ar prasības pieteikumu 2015.gada 28.decembrī, līdz ar ko uzturlīdzekļi piedzenami no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā, proti, no 2015.gada 28.decembra. Šāds viedoklis izteikts arī judikatūrā *(skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2010. gada 27. janvāra spriedumi lietā Nr. SKC-254 un SKC-285, 2007. gada 29. augusta lēmums lietā Nr. SKC-556)*.

Saskaņā Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punkta pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam. Prasītāja prasības pieteikumā šādu lūgumu ir izteikusi, līdz ar ko, spriedumā ir nosākams, ka tas daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, prasītāji lietās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, valsts ienākumos piedzenami no atbildētāja. Konkrētajā gadījumā valsts nodevas apmērs nosakāms saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu, 34.panta pirmās daļas 1.punkta „b" apakšpunktu. Tā kā uzturlīdzekļu gada maksājumu summa ir 2592 EUR, no atbildētāja piedzenamās valsts nodevas apmērs ir 338,42 EUR (320,10 EUR + 4% no prasības summas, kas pārsniedz 2134 EUR).

No atbildētāja valsts ienākumos piedzenami arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 8,50 EUR, kas ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi *(lietas 2.lapa)*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu – desmit dienas, no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „b" apakšpunktu, 35.panta pirmās daļas 3.punktu, 42.panta pirmo daļu, 193., 204.[1] pantu, 250.[25] pantu, tiesa

nosprieda:

apmierināt prasību pilnībā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus /datums/dzimušās /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam 108 EUR (viens simts astoņi *euro)* mēnesī, sākot no 2015.gada 28.decembra līdz 2015.gada 31.decembrim un 111 EUR (viens simts vienpadsmit *euro*) mēnesī, sākot no 2016.gada 1.janvāra, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadības sasniegšanai un /datums/dzimušās /pers. E/, personas kods /personas kods/, uzturam 108 EUR (viens simts astoņi *euro)* mēnesī, sākot no 2015.gada 28.decembra līdz 2015.gada 31.decembrim un 111 EUR (viens simts vienpadsmit *euro*) mēnesī, sākot no 2016.gada 1.janvāra, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 338,42 EUR (trīs simti trīsdesmit astoņus *euro* un 42 centus).

Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase BIC kods

TRELLV22, iemaksas mērķis: valsts nodeva civillietā Nr.C07094615, /pers. B/, personas kods /personas kods/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,50 EUR (astoņus *euro* un 50 centus).

Saņēmējs: Tiesu administrācija, konta Nr.LV51TREL2190458019000
reģistrācijas Nr.90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C07094615, /pers. B/, personas kods /personas kods/.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Noteikt /pers. B/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par tiesas izdevumu piedziņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2016. gada 8.februāra, apelācijas sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Tiesnese I.Zālīte